

संस्थाहरुको स्थापना तथा दर्ता सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको नेत्रावती डबजोड गाउँपालिकाको संघ संस्था दर्ता सम्बन्धि कार्यविधि, २०७५

गाउँकार्यपालिकाबाट पारित मिति : २०७५।११।०६

प्रमाणिकरण मिति : २०७५।११।०६

प्रस्तावना : यस गाउँ क्षेत्रभित्र सामाजिक , आर्थिक , वैज्ञानिक , शैक्षिक , व्यवसायिक तथा परोपकारी संस्थाहरुको स्थापना तथा दर्ता गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न नेपालको संविधानको भाग २१८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गाउँपालिकाको संस्था दर्ता कार्यविधि २०७५ तर्जुमा गरी लागु गरिएको छ ।

१ . **संक्षिप्त नाम** : १) यस कार्यविधिको नाम नेत्रावती डबजोड गाउँपालिका को संघसंस्था दर्ता सम्बन्धि कार्यविधि २०७५ रहेको छ ।

२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषा** : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

क) संस्था भन्नाले सामाजिक , धार्मिक , साहित्यिक , सास्कृतिक , वैज्ञानिक , बौद्धिक , सैद्धान्तिक , शारीरिक , आर्थिक , व्यावसायिक तथा परोपकारी कार्यहरुको विकास एवं कार्य गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको संघ संस्था , क्लब , मण्डल , परिषद , अध्ययन केन्द्र , समूह आदि सम्भन्नु पर्दछ र सो शब्दले मैत्री संघ समेतलाई जनाउछ ।

ख) “गाउँपालिका” भन्नाले नेत्रावती डबजोड गाउँपालिकालाई सम्भन्नु पर्दछ ।

ग) “अध्यक्ष” भन्नाले नेत्रावती डबजोड गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई सम्भन्नु पर्दछ ।

घ) “प्रबन्ध समिति” भन्नाले संस्थाको विद्यान अनुसार गठन भएको प्रबन्ध समिति सम्भन्नु पर्दछ ।

ड) तोकिएको वा तोकिएको बमोजिम भन्नाले यस कार्यविधि अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्भन्नु पर्दछ ।

३) **दर्ता नगरी संस्था खोल्न नहुने** : यस कार्यविधि बमोजिम दर्ता नगरी कसैले पनि संस्था स्थापना गर्नु हुदैन ।

४) **संस्थाको दर्ता** : १) संस्था स्थापना गर्न चाहने कुनै सात जना वा सो भन्दा बढी व्यक्तिहरुले संस्था सम्बन्धि देहायको विवरण खुलाइ संस्थाको विद्यानको एक प्रति र तोकिएको दस्तुर सहित गाउँपालिका समक्ष अनुसूचि-१ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

क) संस्थाको नाम :

ख) उद्देश्यहरु :

ग) प्रबन्ध समितिका सदस्यहरुको नाम , ठेगाना र पेशा

घ) आर्थिक श्रोत :

ङ) कार्यालयको ठेगाना :

२) उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन प्राप्त भएपछि, अध्यक्षले आवश्यक जाँचबुझ गरी संस्था दर्ता गर्न उचित संस्था अनुसूचि-२ बमोजिमको दर्ता किताबमा दर्ता गरी अनुसूचि-३ बमोजिमको दर्ताको प्रमाण पत्र दिनेछ ।

३) अध्यक्षले संस्था दर्ता नगर्ने निर्णय गरेमा त्यस्तो सूचना निवेदकलाई दिनुपर्ने छ, र निवेदकले सूचना प्राप्त गरेको मितिले ३५ दिन भित्र त्यस्तो निर्णय उपर नेपाल सरकारले ताकेको अधिकारी समक्ष उजुर गर्न सक्नेछ ।

४) उपदफा (३) बमोजिमको उजुर प्राप्त भएपछि, नेपाल सरकारले तोकेको अधिकारीले आवश्यक जाँचबुझ गरी त्यस्तो संस्था दर्ता गर्न मनाशिव ठहरीएमा सो संस्था दर्ता गर्न अधिकारीले आदेश दिन सक्नेछ, र त्यस्तो आदेश अनुसार अध्यक्षले संस्था दर्ता गरिदिनुपर्नेछ ।

५. यस दफा अन्तर्गत दिईने प्रमाणपत्रको ढाँचा, अवधि, नविकरण र नविकरण तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

५. संगठित संस्था मानिने :

१. यस कार्यविधि अन्तर्गत दर्ता भएको प्रत्येक संस्था अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वाशासित र संगठित संस्था हुनेछ । सो संस्थाको सबै कामको निमित्त आफ्नो एउटा छुट्टै छाप हुनेछ ।

२. संस्थाले व्यक्ति सरह चल, अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न र वेचबिखन गर्न सक्नेछ ।

३. संस्थाले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजुर गर्न सक्नेछ । र सो उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजुर लाग्नेछ ।

६. संस्थाको सम्पत्ति :-

१. संस्थाको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्यक्तिले संस्थाको विधान विरुद्ध संस्थाको कुनै सम्पत्ति दुरुपयोग गरेमा, कब्जा गरेमा वा रोक्का राखेमा गाउँ कार्यपालिकाले त्यस्तो सम्पत्ति दुरुपयोग गर्ने, कब्जा वा रोक्का राखेबाट लिई संस्थालाई फिर्ता बुझाईदिन सक्नेछ ।

२. उपदफा १ बमोजिमको संस्थाको सम्पत्ति फिर्ता गर्नेगरी गाउँ कार्यपालिकाले गरेको कारवाहीमा चित्त नबुझ्ने व्यक्तिले प्रचलित कानूनले तोकेको पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।

३. संस्थाको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्यक्तिले संस्थाको कुनै सम्पत्ति वा लिखित प्रतिष्ठा विरुद्ध कुनै अपराध वा विराम गरेमा संस्थाको कुनै सदस्य वा अध्यक्षले प्रचलित कानून बमोजिम मुद्दाको कारवाही चलाउन सक्नेछ ।

७. अघि दर्ता नभई स्थापना भएका संस्थाले दर्ता गर्ने:-

यो कार्यविधि प्रारम्भ हुनुभन्दा अघि तत्काल प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता नभई स्थापना भईरहेका संस्थाले पनि यो कार्यविधि प्रारम्भ भएको मितिले ३ महिनाभित्र यो कार्यविधि बमोजिम दर्ता गराउनुपर्नेछ ।

८. संस्थाको उद्देश्यहरुमा हेरफेर :-

१. संस्थाहरुको उद्देश्यहरुमा हेरफेर गर्न आवश्यक देखेमा वा सो संस्थालाई कुनै अर्को संस्था गाभ्न उचित देखेमा सो संस्थाको प्रबन्ध समितिले तत् सम्बन्धि प्रस्ताव तयार गरी सो प्रस्ताव उपर छलफल गर्न संस्थाको विधान बमोजिम साधारणसभा बोलाउनुपर्नेछ ।

२. साधारणसभामा उपस्थित भएका जम्मा सदस्य संख्याको दुई तिहाई सदस्यहरुले प्रस्तावमा समर्थन जनाएमा सो प्रस्ताव साधारणसभाबाट पारित भएको मानिनेछ । तर, सो प्रस्ताव लागु गर्न अध्यक्षको पूर्व स्वीकृत लिनुपर्नेछ ।

९. हिसावको विवरण पठाउनुपर्ने :-

प्रबन्ध समितिले सामाजिक परिक्षण गरी आफ्नो संस्थाको हिसावको विवरण लेखा परिक्षकको प्रतिवेदन सहित प्रत्येक वर्ष अध्यक्ष कहाँ पठाउनुपर्नेछ ।

१०. हिसाव जाँच गर्ने :

१. अध्यक्षले आवश्यक देखेमा संस्थाको हिसाव आफूले नियुक्ति गरेको कुनै अधिकृत वा पदाधिकारीद्वारा जाँच गराउन सक्नेछ ।

२. उपदपफा १ बमोजिम हिसाव जाँच गराएबापत अध्यक्षले हिसाव जाँचबाट देखिन आएको संस्थाको मौज्जात रकमको सयकडा पाँच प्रतिशतमा नबढाई आफूले निर्धारित गरेको दस्तुर असुल गरि लिन सक्नेछ ।

३. हिसाव जाँच गर्ने अधिकृतले मागेको विवरण तथा कागजपत्रहरु वा सोधेको प्रश्नको जवाफ दिनु संस्थाको पदाधिकारी, सदस्य र कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।

४. हिसाव जाँच गर्ने अधिकृतले अध्यक्षले तोकेको म्यादभित्र हिसाव जाँचको प्रतिवेदन अध्यक्ष समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ र सो प्रतिवेदनको आधारमा संस्थाको कुनै सम्पत्ति सो संस्थाको कुनै पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारिले हिनामिना गरेको, नोक्सान गरेको वा दुरुपयोग गरेको छ भन्ने अध्यक्षलाई लागेमा निजले त्यस्तो पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीबाट सो हानी नोक्सानी असुल गर्न प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही चलाउन सक्नेछ ।

तर, प्रचलित कानूनले सजाय समेत हुने अपराध भएकोमा प्रचलित कानून बमोजिम मुद्दा चलाउन लगाउनेछ ।

११. निर्देशन दिने :

संघीय वा प्रादेशीक सरकारले संस्थालाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।

१२. दण्ड सजाय :-

१) दफा ३ बमोजिम दर्ता नगराई संस्था स्थापना गरेमा त्यस्ता संस्थाको प्रबन्ध समितिका सदस्यहरूलाई अध्यक्षले जनही दश हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना गर्न सकिने छ ।

२) दफा ९ बमोजिम हिसाबको विवरण नपठाएमा प्रबन्ध समितिका सदस्यलाई अध्यक्षले जनहि तिन हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना गर्न सकिनेछ ।

३) दफा १० को उपदफा (३) बमोजिम हिसाब जाँच गर्ने सम्बन्धित अधिकृत वा पदाधिकारीले मागेको विवरण तथा कागजपत्रहरू वा सोधेको प्रश्नको जवाफ नदिने सम्बन्धित पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीलाई अध्यक्षले एक हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

१३. पुनरावेदन:

दफा १२ बमोजिम अध्यक्षले गरेको अन्तिम निर्णय उपर ३५ दिनभित्र तोकिएको अदालतमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

१४. संस्थाको विघठन र त्यसको परिणाम

१. संस्थाको विधान बमोजिम कार्यसंचालन गर्न नसकि वा अन्य कुनै कारणबस संस्था विघठन भएमा त्यस्तो संस्थाको जायजैथा गाउँ कार्यपालिकामा सर्नेछ ।

२. उपदफा १ बमोजिम विघठन भएको संस्थाको दायित्वको हकमा सो संस्थाको जायजैथाले थामेसम्म त्यस्तो दायित्व गाउँ कार्यपालिकाले व्यहोर्नेछ ।

१५. निर्देशिका बनाउने अधिकार :

यस कार्यविधिको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न गाउँ कार्यपालिकाले निर्देशिका बनाउन सक्नेछ ।

१६. अधिकार प्रत्यायोजन :

यो कार्यविधि वा यस कार्यविधि अन्तर्गत बनेको निर्देशिका बमोजिम प्राप्त अधिकारहरू मध्ये सबै वा कुनै अधिकार अध्यक्षले आफु मुनिका पदाधिकारी वा कुनै अधिकृतलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

१७. अन्य नेपाल ऐन बमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नुपर्ने :

कुनै संस्थाको दर्ता वा स्थापना गर्ने सम्बन्धमा अर्को नेपाल ऐनमा छुट्टै व्यवस्था भएकोमा यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि त्यस्तो संस्था सोही ऐन बमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नुपर्नेछ ।

१८. खारेजी र बचाउ :

१. संघीय वा प्रादेशीक व्यवस्थापिकाले निर्माण गरेको कानून विपरित भएका दफा सोही अनुसार खारेज वा परिमार्जन हुनेछन् ।

२) यस कानूनलाई प्रतिस्थापन हुने गरी अर्को कानून बनेर लागू नभएसम्म यसै कानून अनुसार भए गरेको मानिने छ ।

३) संघ संस्था दर्ता कार्यविधि २०३४ अनुसार दर्ता भई नेत्रावती डबजोड गाउँपालिका को क्षेत्र भित्र कार्य क्षेत्र रहने गरी गठन सञ्चालन भै रहेका संघ संस्था यसै कार्यविधि अनुसार दर्ता भएको मानिने छ ।

अनुसूचि-१

निवेदनपत्रको ढाँचा

श्रीमान् अध्यक्ष ज्यू,

नेत्रावती डबजोड गाउँपालिका

सेमजोड, धादिङ ।

विषय: संस्था दर्ता गरी पाउँ ।

महोदय,

हामीले.....सम्बन्धि संस्था खोल्न चाहेकोले नेत्रावती डबजोड गाउँपालिकाको संघसंस्था दर्ता सम्बन्धि कार्यविधि, २०७५ बमोजिम संस्था दर्ता गर्नको लागि देहायको विवरण खोली निवेदन गरेको छौ । प्रस्तावित संस्थाको विधानको एकप्रति पनि यसैसाथ संलग्न गरिएको छ ।

विवरण

१. संस्थाको नाम:

२. संस्थाको उद्देश्यहरु:

क)

ख)

ग)

३. प्रबन्ध समितिका सदस्यहरुको

नाम

ठेगाना

पेशा

क)

ख)

ग)

४. आर्थिक स्रोत:

५. कार्यालयको ठेगाना:

मिति:

भवदीय

पदाधिकारीहरुको नाम:

अनुसूचि-२

दर्ता कितावको ढाँचा

संस्था दर्ताको किताव

दर्ता नं.	दर्ता मिति			संस्थाको नाम र ठेगाना	संस्थाको उद्देश्य	संस्थाको पदाधिकारी एवं सदस्यहरुको नाम र ठेगाना	कैफियत
	साल	महिना	गते				

अनुसूचि-३

प्रमाणपत्रका ढाँचा

संस्था दर्ताको प्रमाण-पत्र

श्री अध्यक्ष/सचिव

.....।

.....(संस्थाको नाम) नेत्रावती डबजोड
गाउँपालिकाको संघ संस्था दर्ता सम्बन्धि कार्यविधि, २०७५ को दफा ४(२)
बमोजिम.....साल.....महिना.....गतेमा दर्ता गरी यो प्रमाण-पत्र
दिइएको छ ।

दुर्ग कुमार शाक्य

अध्यक्ष

नवीकरण

नवीकरण गरेको मिति	दर्ताको प्रमाणपत्र बहाल रहने अवधि	नवीकरण दस्तुर	अध्यक्षको दस्तखत